

MI-E DOR DE TINE
CÂND CLIPESC

Mary Laura Philpott s-a născut în Nashville, Tennessee, în 1974. A absolvit Davidson College din Carolina de Nord. Eserile sale, ce abordează în cheie umoristică teme profunde din viață, literatură și cultură, au fost publicate în *The New York Times*, *The Washington Post*, *The Atlantic*, *Paris Review Daily*, *O The Oprah Magazine*, *Real Simple* și nu numai. La televiziunea publică din Nashville prezintă emisiunea cu profil literar *A Word on Words*, distinsă cu Premiul Emmy. A lucrat mai mulți ani ca librar și a fondat *Musing*, revista online a librăriei independente Parnassus Books. A scris și a ilustrat volumul de eseuri comice *Penguins with People Problems (Pinguini cu probleme cât se poate de umane)*.

MARY LAURA PHILPOTT

MI-E DOR DE TINE
CÂND CLIPESC

Traducere din engleză
de Ioana-Raluca Flangea

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

*Pentru John,
Pentru părinții mei,
Pentru WC și MG*

Știm, știm, știm că vă aparținem
Știm că ne-ați luat în brațe
În speranța că nu ne vom schimba
Numai c-a trebuit să ne schimbăm un pic
Știți, ca să vă aparținem.

—The Decemberists,

Cântărețul se adresează spectatorilor

Mi-e dor de tine când clipesc

E propoziția perfectă, doar că n-am scris-o eu. Autorul e copilul meu în vârstă de șase ani.

Stăteam la biroul de acasă, aveam de predat o reclamă pentru un client din industria bagajelor și mă luptam cu un alineat despre valize. M-am aplecat, de parcă dacă-mi țineam fața mai aproape de computer aș fi putut convinge cuvintele de pe ecran să facă gențile ceva mai atrăgătoare. Băiețelul meu stătea pe burtă pe covor, „lucra“ ca să-și umple timpul până la plimbarea în parc pe care i-o promiseseam. Vorbea singur în timp ce mâzgălea cu un creion galben pe unul dintre caietele mele de notițe.

„...și mi-e dor de tine când clipesc“, a zis.

M-am oprit fără să-mi duc gândul la capăt.

— Mai zi o dată!

— Mi-e dor de tine când clipesc, mi-a răspuns el, cu ochii la mine, bucuros că mi-a atras atenția.

S-a întors la caietul de notițe, jucându-se mai departe cu rimele (*Mi-e dor de tine când mă săpunesc... mi-e dor de tine când pe gheață mă rotesc...*). A rupt pagina și-a aruncat-o deoparte, dar eu am luat-o și-am prins-o de panoul mea de plută de pe peretele biroului.

Am sucit și-am răsucit în minte cuvintele acelea cât am împăturit rufe, după-amiază. M-am gândit la ele seara,

când m-am spălat pe dinți. Le-am rostit a doua zi când stăteam în trafic. *Mi-e dor de tine când clipesc. Ce drăguț, mi-am zis.*

În următoarele luni, am privit foaia de pe perete de fiecare dată când am intrat în birou, iar propoziția mi-a rămas în minte ca un vers dintr-un cântec. Îmi spuneam cuvintele când aveam câte un blocaj de-ale scriitorului, le aruncam încotro vedeam cu ochii ca pe o minge antistres. Mă gândeam c-ar fi fost un titlu numai bun pentru o poezie lacrimogenă de dragoste, genul în care poetul nu suportă să nu-și vadă iubita nici măcar o secundă. Sau pentru un album cu cântece de despărțire dedicate unui loc care a dispărut. Poate pentru o baladă country despre un ogar pierdut. Acela care nu s-a mai întors. *De tine* se poate referi la absolut oricine.

Abia după câțiva ani mi-am dat seama: sunt cuvinte pe care poți să ți le spui chiar și ție.

Cu toții avem în minte anumite expresii – atârnă în cârlige pe ușă, de unde le putem apuca cu ușurință, de parc-ar fi haine de ploaie. Nu-s tocmai niște mantre, dar sunt leitmotive la îndemână, definesc starea de fapt, conferă structură haosului și ajută viața să aibă un pic mai mult sens.

O prietenă de-a mea folosește foarte des expresia „Nu m-amestec, nu e treaba mea“. O ajută să-și reprime instinctul de a se băga acolo unde nu-i fierbe oala și să nu uite că oamenii au diverse motive pentru care fac ceea ce fac și pe care ea nu le va înțelege în veci. O ajută atât să-și schimbe comportamentul, cât și să fie tolerantă.

„Nimeni nu iese viu de-aici“ este una dintre expresiile mele. Mi se pare că mă motivează și-mi aduce mângâiere. Mi-o spun atunci când alerg pe banda eliptică fiindcă-mi

reamintește de faptul că la un moment dat, absolut sigur, viața mea pe pământ se va sfârși, iar eu vreau să întărzii cât mai mult acest moment, așa că am nevoie să-mi întăresc inima și să ard zahărul pe care-l consum zi de zi. Mi-o spun atunci când încerc să mă calmez și să țin piept unui nemernic, fiindcă mă ajută să pun lucrurile în perspectivă. Până la urmă murim cu toții, și oare chiar o să mor având mai multe puncte dacă îl pun pe ăsta la locul lui, sau mai bine dau dovadă de niște empatie și bunăvoință și las conflictul să se stingă de la sine?

Cu timpul, „Mi-e dor de tine când clipesc“ a devenit una dintre aceste expresii. Mă ajută să trăiesc în prezent. Mă face să reduc viteza și să absorb fiecare secundă în loc să-i dau zor, fiindcă de-acum știu cât de dor îmi e de lucrurile petrecute în trecut – care sunt chiar aici, sub pleoapele mele, și totuși s-au dus de tot. Atunci când fiul meu, acum adolescent, face ceva tipic unui fiu adolescent, și eu trebuie să-i cer pentru a mia oară într-o seară să-și ia pantalonii aruncați pe jos, în baie, „Mi-e dor de tine când clipesc“ mă ajută să am mai multă răbdare. Cu o secundă în urmă avea șase ani. Peste încă o secundă va fi adult și mă va părăsi. *Mi-e dor de tine când clipesc*. Aici e surprinsă profunzimea iubirii mele. Oare chiar voia să spună asta atunci când era mic și mâzgălea, sau doar căuta ceva care să rimeze cu „mă săpunesc“?

Nu avea cum să fi știut. Nu avea cum să-și fi dat seama că expresia „mi-e dor de tine când clipesc“ surprinde perfect ceea ce simte la un moment dat orice adult: criza de identitate. Dar așa este.

În accepțiunea standard, criza de identitate avea loc înainte la vârsta mijlocie, la bărbați, și implica o asistentă de stomatologie de vreo douăzeci și cinci de ani și o mașină sport al cărei motor urla ca un elicopter. Noua criză de

identitate, dacă ești femeie, apare pe la patruzeci de ani și implică fie o ședere prelungită în Toscana (cel mai bine într-o căsuță pitorească) sau o excursie foarte lungă (poate drumul către Macchu Pichu, de preferat cu un rucsac uriaș în spate). Însă genul de criză de identitate de tipul „Mi-e dor de tine când clipesc“ e cu totul altceva. Trece neobservată și e mult mai comună.

Cei mai mulți cunoscuți de-ai mei nu sunt loviți de o criză-fulger la mijlocul vieții, ci au senzația că se află într-un impas, că trebuie să se întoarcă în timp și să refacă drumul, căci, de nu, o să-și piardă mințile. Se poate întâmpla în orice clipă și se poate întâmpla de mai multe ori. Atunci când terminăm facultatea și intrăm în lumea reală, atunci când începem și sfârșim prietenii și iubiri, când avem de făcut alegeri de natură profesională sau planuri pentru viitor, și, desigur, când ajungem la mijlocul vieții, însă și înainte de asta, și după.

Eu cred că această nevoie constantă de recalibrare apare, parțial, și pentru că ni se prezintă atât de multe opțiuni existențiale – mai ales nouă, femeilor – sub formă de alegeri: fie-fie. Fie faci carieră, fie întemeiezi o familie. Fie ești o zeiță domestică și-ți faci singură dulceață de căpșuni, fie o epavă care bea vin în cana de cafea. Fie porți taior și ai agenda cu programări în ordine, fie îți fixezi cocul neglijent cu un creion și te ștergi de vopsea direct pe blugi. Fie ești credincioasă, fie profană. Ori, ori. Până și faptul de a crede sau nu în această dihotomie pare să fie o propunere de genul fie-fie: fie crezi că poți avea totul, fie crezi că „a avea totul“ e o tâmpenie răsuflată. Alege una sau alta.

Și e perfect adevărat că în orice moment o persoană face fie un lucru, fie un altul. Eu, acum, pot fie să înghit o bucată de pâine prăjită, fie să fluier melodia din genericul de la *House of Cards*. Nu le pot face pe amândouă în

același timp, fiindcă m-aș îneca. Numai că viețile noastre nu sunt o singură clipă încremenită, o singură alegere de tipul ori-ori; ele sunt o înlănțuire de clipe, o suită de alegeri. Nu e mereu plăcut să treci de la o clipă la alta. Uneori e dureros, ca atunci când îți dai seama că propriul tău copil nu mai are nevoie zilnic de ajutorul tău și tu trebuie să te obișnuiești cu noul rol pe care-l joci în viața lui. Alteori e o comedie a erorilor, ca atunci când te hotărăști că e momentul s-o iei din nou de la capăt și-ți schimbi complet garderoba, cumperi pantaloni și bluze care în dulap par elegante și distinse, dar la lumina zilei te fac să arăți de parcă urmează să faci o prezentare în PowerPoint pe terenul de golf. Uneori știi că o etapă a vieții tale s-a sfârșit – ai ieșit dintr-o relație nepotrivită sau ai finalizat un proiect întins pe mai mulți ani –, însă nu știi deocamdată care va fi următorul pas. Simți că nu poți merge nici înainte și nici înapoi și că sigur-sigur nu mai poți sta pe loc nici o secundă în plus, ceea ce te frustrează teribil.

Iată cum arată micile schimbări de identitate în viața de zi cu zi. Nu stereotipurile.

Genul de puncte de cotitură la care mă refer sunt acelea care trec neobservate, pe care cei mai mulți dintre noi am fi jenați să le numim crize. Sunt acelea despre care o prietenă ți-ar povesti la miezul nopții, stând în întuneric pe treptele casei după o petrecere, când trage de timp fiindcă n-are chef să meargă acasă. Sau fiindcă își urăște locul de muncă. Sau fiindcă se teme că e ceva în neregulă cu copilul sau cu soțul ei. Sau fiindcă tocmai și-a găsit în sertar un caiet din liceu și simte că e complet diferită de persoana care a scris notițele acelea sclipitoare despre Virginia Woolf și o neliniștește faptul că tipa aia deșteaptă de douăzeci de ani a dispărut și nu se mai întoarce în veci, dar se gândește

totuși că parc-ar face o încercare. Îi e dor de ea însăși când clipește.

Mi-e dor de tine când clipesc. Am simțit-o de atâtea ori de-a lungul vieții, în momente în care chiar nu mai știam nici eu cine sunt, în clipe în care, dacă închideam ochii, simțeam că am dispărut.

Încă mai am bucata aceea de hârtie pe care a scris fiul meu cu ani în urmă, înainte ca eu să am cea mai vagă idee că ceea ce a scris el acolo va deveni piatra mea de hotar. Habar n-am avut atunci că acele cuvinte aveau să devină un lait-motiv extrem de versatil.

Îl folosesc mereu. Atunci când simt presiunea de a face întocmai acel lucru care trebuie făcut – ceea ce se întâmplă tot timpul, fiindcă sunt om și sunt o perfecționistă –, îmi amintesc toate identitățile pe care le-am avut, pe care le am și pe care le voi avea în același timp. *Mi-e dor de tine când clipesc* înseamnă *știu că toate identitățile mele sunt aici cu mine și știu că împreună putem reuși*. Îmi spun asta mie însămi, și mă simt ca atunci când un antrenor împinge jucătorul pe teren și-i spune: „Hai că poți! Fă ce te-am învățat!“ Mă simt ca atunci când un părinte își cuprinde pe după umăr copilul aproape adult care se îndreaptă către ușă, pentru a merge la balul de absolvire, și-i spune: „Nu uita cine ești“.

Uneori mă gândesc: *Fir-ar să fie, n-o să mai am niciodată 15 sau 25 sau 35 de ani. Viețile acelea le-am trăit, gata.* Și devin ușor nostalgică la gândul că aș putea să retrăiesc ceva din ce a fost atunci. Și apoi îmi amintesc de mine la 21 de ani, stând într-un cubical la primul meu loc de muncă de după facultate, simțindu-mă total nedumerită și dorindu-mi

să dispar, și mă gândesc: *Hei, sinele meu tânăr, o să fie mai bine. Jur. O să fie și mai rău, uneori, dar și mai bine.*

Iar atunci când am atacuri de anxietate cu privire la viitor – *Și dacă de fapt acum sunt cel mai fericit din viața mea și nu apreciez asta suficient de mult? Oare o să ajung la sfârșitul vieții fără să fi trăit vreodată în Franța, sau fără să fi făcut destui oameni fericiți, sau fără să fi învățat tot ceea ce ar trebui să știu despre spațiu, sau fără să fiu în stare să fac șpagatul? Oare mănânc destui antioxidanți? Oare ce voi fi făcând peste zece ani? Dar peste douăzeci?* Îmi spun: *Mi-e dor de tine când clipesc*, ceea ce va să zică: *Fii stăpână pe situație. Nu intra în panică. Dacă vrei să știi încotro s-o apuci, uită-te de unde vii. Faptul c-ai ajuns până aici înseamnă că poți face următorul pas.*

Uneori, atunci când mă năpădesc amintirile sau visez cu ochii deschiși, simt cum diferitele mele identități trec una pe lângă alta, de parcă eu-cea-de-acum îmi încrucișez pașii pe coridorul minții cu eu-cea-de-demult sau cu eu-cea-din-imaginație sau chiar cu eu-cea-din-viitor. „Mi-e dor de tine când clipesc“, spune unul dintre euri. „Sunt chiar aici“, spune celălalt, și întinde mâna.

Toate motivele pentru a fi fericit

M-am născut fără simțul direcției.

Bănuiesc că toți bebelușii sunt așa. Dar la fel cum unele măsele de minte nu erup niciodată, nici busola mea internă nu a ieșit la iveală.

Odată mă întorceam acasă dintr-una dintre primele mele delegații și avionul avusese întârziere; m-am târât afară din terminalul aeroportului din Atlanta la ora două dimineața și nu am fost în stare să-mi găsesc mașina în parcare. Eram convinsă că nu mai era unde o lăsasem. Oare mi-o furase cineva? Am rătăcit pe sub lumina galben-pâlpâitoare a becurilor, mi-am târâit valizele pe asfalt, am izbucnit în plâns de propria-mi milă, de parcă m-ar fi abandonat pe Marte colegii mei astronauți.

Am tot urcat etaj după etaj până am ajuns la capăt, la ultimul nivel. Atunci am făcut cale-ntoarsă la vale, până am ajuns la subsol, unde m-am oprit în fața unei plăci de beton. Unde mă aflam oare, în Hotel California? Cuprinsă de panică, am luat-o înapoi pe unde venisem până la locul de pornire. Călcâiele mă ardeau și mă dureau, eram încălțată cu pantofi din piele cu toc, atât de potriviți pentru statul pe scaun în sala de conferințe, dar atât de neinspirăți când țopăi jumătate de oră prin aeroport. Periasem de

Cuprins

Mi-e dor de tine când clipesc	9
Toate motivele pentru a fi fericit	16
O armă a crimei perfectă.	25
Femeia-minune	34
Pescarul-homar	44
Sirene și destine.	49
Disparația	55
O-T-R-A-V-Ă.	63
Bună treabă.	70
Tipul ăsta.	84
Bun venit în clubul nostru	92
Fereastra	100
Eu definitivă	111
Conceptul de expat	125
Comitetul de rubin – argumente pro și contra înscrierii.	137
Transmisiuni sportive	147
Te zgudui ca un uragan	155
Un loc în care nu ești în siguranță	164
Scrisoare către persoana de tip A care suferă.	172
Blocată în trafic	176
Apartamentul lui Diane von Furstenberg.	182
Nora Ephron și viețile copacilor	189
Asta nu-i pisica mea	196
O nesimțită nerecunoscătoare	206
Leneși pe un pat cu apă.	210
Și apoi a murit câinele.	219

268 CUPRINS

Lista de dorințe	228
Neînchipuita povară a responsabilității	233
Detectarea unghiului mort.	238
Bucuria de a demisiona	244
Te rog să mă ierți, Mindy Kaling	252
Mai încearcă o dată, dar fii mai naturală.	257
<i>Mulțumiri</i>	265